

EVROPSKI PARLAMENT

2009–2014

Odbor za pravice žensk in enakost spolov

2011/2069(INI)

20. 9. 2011

MNENJE

Odbora za pravice žensk in enakost spolov

za Odbor za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve

o razmerah na področju temeljnih pravic v Evropski uniji (leto 2010)

(2011/2069(INI))

Pripravljalnica mnenja: Lívía Járóka

PA_NonLeg

POBUDE

Odbor za pravice žensk in enakost spolov poziva Odbor za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve, kot pristojni odbor, da v svoj predlog resolucije vključi naslednje pobude:

- ob upoštevanju Konvencije Organizacije združenih narodov o odpravi vseh oblik diskriminacije žensk iz leta 1979,
  - ob upoštevanju člena 2 in drugega pododstavka člena 3(3) Pogodbe o Evropski uniji (PEU) ter člena 157 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU),
  - ob upoštevanju svoje resolucije z dne 17. junija 2010 o oceni rezultatov načrta za enakost med ženskami in moškimi 2006–2010 in priporočilih za naprej¹,
  - ob upoštevanju Listine Evropske unije o temeljnih pravicah, zlasti njenih členov 1, 2, 3, 4, 5, 21 in 23,
  - ob upoštevanju priporočil Odbora ministrov Sveta Evrope o ukrepih za boj proti diskriminaciji na podlagi spolne usmerjenosti ali spolne identitete (CM/Rec(2010)5) ter priporočila in resolucije (priporočilo št. 1915 in resolucija št. 1728) Parlamentarne skupščine Sveta Evrope o isti temi,
  - ob upoštevanju Evropskega pakta za enakost spolov (2011–2020), ki ga je Evropski svet sprejel marca 2011,
  - ob upoštevanju sporočila Evropske komisije o strategiji za enakost žensk in moških 2010–2015 (KOM(2010)0491),
  - ob upoštevanju poročila Agencije za temeljne pravice o homofobiji, transfobiji in diskriminaciji na podlagi spolne usmerjenosti in spolne identitete (2010),
  - ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 19. oktobra 2010 o strategiji za učinkovito izvajanje Listine Evropske unije o temeljnih pravicah (KOM(2010)0573 končno),
  - ob upoštevanju konvencije Sveta Evrope z dne 7. aprila 2011 o preprečevanju nasilja nad ženskami in v družini ter boju proti njima (CM(2011)49 končno),
  - ob upoštevanju svoje resolucije z dne 5. aprila o prednostnih nalogah in splošnem pregledu novega političnega okvira EU za boj proti nasilju nad ženskami²,
- A. ker se je z začetkom veljavnosti Lizbonske pogodbe na področju človekovih pravic v EU vzpostavilo novo stanje, saj je postala Listina EU o temeljnih pravicah pravno zavezujoča (člen 6 PEU),
- B. ker kljub napredku, doseženem v preteklih letih, enakost žensk in moških še vedno ni

---

¹ P7_TA(2010)0232.

² P7_TA(2011)0127.

dosežena na številnih področjih, kot so trg dela, zasebno življenje, boj proti stereotipom in nasilju nad ženskami,

- C. ker Listina priznava enakost moških in žensk kot temeljno pravico in ker se je treba boriti proti vsem vrstam diskriminacije,
- D. ker direktive o enakosti spolov od držav članic zahtevajo, da vzpostavijo ali določijo organe, pristojne za spodbujanje enakosti, tudi z nudenjem neodvisne pomoči žrtvam diskriminacije,
  - 1. opozarja na člen 2 Pogodbe o Evropski uniji, ki Unijo utemeljuje kot skupnost nedeljivih in univerzalnih vrednot, kot so spoštovanje človekovega dostojanstva, svoboda, demokracija, enakost, solidarnost, načelo pravne države in človekovih pravic za vse ljudi na ozemlju Evropske unije, vključno s pravicami pripadnikov manjšin;
  - 2. poziva Komisijo, naj temeljito spremlja izvajanje evropske zakonodaje o enakosti spolov v državah članicah;
  - 3. pozdravlja prvo letno poročilo Komisije o uporabi Listine EU o temeljnih pravicah; pozdravlja sklepe Sveta, zlasti njegovo zavezo, da bo izpolnil cilje EU glede enakosti spolov, ki so navedeni v Pogodbi;
  - 4. poziva Evropsko komisijo in države članice, naj pri pripravi zakonodaje in analizi razmer na področju temeljnih pravic v Evropski uniji upoštevajo specifične potrebe in skrbi žensk;
  - 5. opozarja, da člen 23 Listine določa, da se mora enakost med ženskami in moškimi zagotoviti na vseh področjih, vključno z zaposlovanjem, delom in plačilom za delo. Načelo enakosti ne sme pomeniti, da se ne smejo ohraniti ali sprejeti ukrepi, ki zagotavljajo določene prednosti nezadostno zastopanemu spolu; poudarja, da to nikakor ne ogroža pravic nezadostno zastopanih skupin, kot so otroci (člen 24), starejši (člen 25) in invalidne osebe (člen 26); dodatno opozarja na dejstvo, da člen 21 Listine določa jasno prepoved kakršne koli diskriminacije drugih oseb na podlagi genetskih značilnosti ali diskriminacije na podlagi spolne usmerjenosti;
  - 6. poudarja, da so ženske glavne žrtve nasilja na podlagi spola; poudarja, da nasilje in grožnja z njim predstavljata kršitev pravice oseb do življenja, varnosti, svobode, dostojanstva ter fizične in čustvene integritete ter resno ogrožata telesno in duševno zdravje žrtev takega nasilja; poudarja, da posledice takega nasilja, razširjenega povsod v Evropski skupnosti, predstavljajo resnično kršitev temeljnih pravic, ogrožajo zdravje in se postavljajo kot ovira vsem, ki želijo varno, svobodno in pravično uveljavljati svoje državljanske pravice;
  - 7. je seznanjen s paketom ukrepov Komisije za žrtve; obžaluje, da se nasilja nad ženskami ne upošteva ustrežneje; poziva Komisijo, naj začne s celostnim političnim pristopom k nasilju na podlagi spola in pripravi direktivo o preprečevanju in odpravi vseh oblik diskriminacije žensk in deklet ter nasilja nad njimi v vseh državah članicah EU;
  - 8. da bi se izognili pretiranim pričakovanjem in napačnemu razumevanju, poziva Komisijo,

naj bolje obvešča državljane o njihovih pravicah iz Listine o temeljnih pravicah, pa tudi o področju uporabe Listine; opozarja na pomembnost evropskega portala e-pravosodje; poleg tega poziva države članice, naj o Listini bolje osveščajo civilno družbo, in sicer z neprekinjenim dialogom z ustreznimi nevladnimi organizacijami, zlasti ženskimi, ki imajo neprecenljivo strokovno znanje in izkušnje o stereotipih in diskriminaciji, saj so bile prav ženske vedno najpogostejše in najranljivejše žrtve;

9. pozdravlja vključitev pravic transseksualcev v poročilo Agencije za temeljne pravice o homofobiji, transfobiji in diskriminaciji na podlagi spolne usmerjenosti in spolne identitete (2010), pa tudi to, da jih je Komisija vključila v strategijo za enakost žensk in moških 2010–2015; opozarja Komisijo, da je treba na področju diskriminacije na podlagi spola upoštevati spolno identiteto, zlasti pri prihodnjih revizijah direktiv 2004/113/ES in 2006/54/ES;
10. ugotavlja, da se transseksualci soočajo z diskriminacijo in stigmatizacijo in ne morejo polno uživati svoje pravice do dostojanstva in integritete, saj se v 21 državah članicah zlorablja sterilizacija in/ali ločitvene zahteve; poziva Komisijo, naj spolno identiteto v celoti vključi v problematiko diskriminacije na podlagi spola, kar pomeni tudi, da jih vključi v zakonodajne predloge in preglede; poziva države članice, naj odpravijo sterilizacijo in druge obvezne medicinske posege, pa tudi ločitvene zahteve, ki nasprotujejo pravici transseksualcev do dostojanstva in integritete;
11. poziva Komisijo, naj v prihodnjih letih razmisli o pripravi predloga zakonodajnega okvira za vprašanje večplastne in presečne diskriminacije;
12. opozarja, da so za odpravljanje vseh različnih stereotipov in diskriminatornega obnašanja potrebni posebni programi, akcije in kampanje, v katerih bi sodelovali države članice, socialni partnerji, nevladne organizacije, institucije in parlamentarni poslanci;
13. je zaskrbljen zaradi spolnih in reproduktivnih pravic ter zdravja žensk v nekaterih državah članicah; zlasti poziva države članice, naj spoštujejo osnovno pravico vseh parov in posameznikov, da se svobodno in odgovorno odločajo o številu otrok, starostni razliki med njimi in kdaj jih bodo imeli, da so obveščeni in imajo za to sredstva, vključno z dostopom do zdravstvenega varstva, zakonite in varne prekinitve nosečnosti ter zanesljive, varne in cenovno dostopne kontracepcije;
14. poudarja, da se je treba boriti proti kaznivim spolnim dejanjem nad otroki, zlasti na internetu, katerega vpliv sega povsod po svetu; zato se v svojem prihodnjem letnem poročilu zavzema za spremljanje tega, kakšne zaščite so deležni in ali je bil na tem področju dosežen napredek; vseeno opozarja, da zaščita pravic otrok ostaja pretežno v pristojnosti držav članic;
15. obžaluje, da so podatki, ki so jih v nekaterih državah članicah zbrali organi, pristojni za enakost, razmeroma slabe kakovosti, saj niso razčlenjeni glede na vrsto diskriminacije, na primer na podlagi spola in starosti, ali pa po tematskih področjih, kot so zaposlovanje in izobrazba; opozarja na pomembno vlogo Agencije za temeljne pravice pri zbiranju in analizi objektivnih, zanesljivih in primerljivih podatkov o različnih vprašanjih, povezanih s temeljnimi pravicami v Evropski uniji;

16. poudarja pomembnost zbiranja natančnih podatkov o specifičnem položaju žensk v zvezi s človekovimi pravicami v Evropski uniji;
17. poziva Komisijo, naj določi zahteve za države članice pri letnem poročanju o udejanjanju Listine o temeljnih pravicah;
18. poziva Komisijo k boljšemu obveščanju o tem, kakšne pritožbe, pisma, vprašanja in peticije v zvezi z uporabo Listine prejema od državljanov; pozdravlja vse konkretne informacije o pritožbah glede diskriminacije na podlagi spola, ki jih je Komisija posredovala v dodatno analizo Odboru Evropskega parlamenta za pravice žensk in enakost spolov; zahteva, naj Komisija na številnih mestih objavlja prihodnja letna poročila o razmerah na področju temeljnih pravic v Evropski uniji, da bi s tem spodbudila zavest o nujnih ukrepih za boj proti demokratičnemu deficitu in kršenju temeljnih pravic;
19. poziva Komisijo, naj poišče učinkovite načine za odkrivanje in ukrepanje v primeru kršitev Listine o temeljnih pravicah in posebnih primerov kršitev temeljnih pravic, ter naj v vseh državah članicah občasno opravi revizijo, da bi ugotovila neizpolnjevanje zavez;
20. poudarja, da izjemne revščine in socialne izključenosti državljanov ne moremo razumeti le v ekonomskem smislu na podlagi številke, temveč tudi v smislu kršitve temeljnih pravic;

IZID KONČNEGA GLASOVANJA V ODBORU

Datum sprejetja	15.9.2011
Izid končnega glasovanja	+: 29 -: 1 0: 2
Poslanci, navzoči pri končnem glasovanju	Regina Bastos, Edit Bauer, Andrea Češková, Tadeusz Cymański, Edite Estrela, Ilda Figueiredo, Iratxe García Pérez, Zita Gurmai, Mary Honeyball, Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Nicole Kiil-Nielsen, Rodi Kraca-Cangaropulu (Rodi Kratsa-Tsagaropoulou), Constance Le Grip, Barbara Matera, Elisabeth Morin-Chartier, Siiri Oviir, Antonija Prvanova (Antonyia Parvanova), Raül Romeva i Rueda, Nicole Sinclair, Joanna Katarzyna Skrzydlewska, Britta Thomsen, Marina Yannakoudakis, Anna Záborská
Namestniki, navzoči pri končnem glasovanju	Izaskun Bilbao Barandica, Jill Evans, Christa Klaß, Kartika Tamara Liotard, Marija Nedelčeva (Mariya Nedelcheva), Katarína Neveďalová, Norica Nicolai, Antigoni Papadopulu (Antigoni Papadopoulou), Joanna Senyszyn